

Aan de gemeenteraad

Datum : 4 juli 2017
Zaaknummer : 156987
Contactpersoon : Thor Smits
Telefoonnummer : (026) 377 3448

Onderwerp : Plan van aanpak implementatie Omgevingswet

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van ons plan van aanpak voor een sobere, doelmatige en tijdige invoering van de Omgevingswet in Arnhem.

Inleiding

Op 14 november 2016 heeft de raad de motie 'Aan de slag met de Omgevingswet' aangenomen (16M136) waarin het college wordt verzocht te komen tot een plan van aanpak voor de implementatie van de omgevingswet en totstandkoming van de omgevingsvisie. De raad vindt een goede voorbereiding en uitvoering noodzakelijk en ziet graag dat bewoners, ondernemers en organisaties in de stad optimaal worden betrokken bij het proces van voorbereiding op de Omgevingswet en de totstandkoming van de Omgevingsvisie. De verandering in regelgeving raakt aan de werkwijze van de gemeente in Van Wijken Weten en moet hier goed op afgestemd worden. Ook wil de raad zelf meegenomen worden in de te maken beleidskeuzes ten aanzien van proces en inhoud. Op 6 maart 2017 is dit beeld bevestigd en verdiept tijdens Raadsactiviteit over dit onderwerp.

Met voorliggend plan van aanpak geeft het college haar visie op de Omgevingswet en het invoeringstraject voor Arnhem.

Consequenties

Inzet

Gemeenten moeten zich voorbereiden op de invoering, en de benodigde aanpassingen implementeren. De gevraagde voorbereiding en aanpassingen zijn echter deels afhankelijk van de gemeentelijke visie op de Omgevingswet. Dit bepaalt de focus, het ambitieniveau en de wijze waarop de voorbereiding en implementatie in een gemeente worden opgepakt.

Wij willen de basis op orde brengen vóór de invoeringsdatum van de Omgevingswet, en die daarna geleidelijk implementeren in de wettelijke overgangstermijn.

Datum: 4 juli 2017
Zaaknummer:
Pagina: 2

De Omgevingswet betekent -vrij vertaald- in de kern dat bestaande ruimtelijke regelgeving op een andere manier en op een andere plek opgeschreven en beschikbaar gesteld moet worden. Minimaal moet die nieuwe juridische, beleidsmatige en digitale 'taal' op 1 juli 2019 gesproken en verstaan worden. Als dat niet zo is, dan kunnen planologische afwijkingen naar aanleiding van een vergunningaanvraag na de invoeringsdatum van de wet niet meer in de systemen verwerkt worden. Daarom moet de basis op orde zijn.

Als de basis op orde is op 1 juli 2019, dan heeft de gemeente daarna door overgangsrecht 10 jaar de tijd om stapsgewijs juridisch, beleidsmatig en digitaal over te gaan naar het nieuwe stelsel. Gebruik maken van de 10 jaar overgangstermijn heeft als voordeel dat gebruik kan worden gemaakt van leerervaringen van onszelf en van koplopers om gericht en efficiënt de gevolgen van de omgevingswet verder vorm te geven. Het is mogelijk om gaande het traject te kunnen bijsturen op grond van nieuwe informatie.

Wij willen de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt gebruiken waar dat na afweging van baten en lasten aantoonbaar voordeel oplevert, onder meer voor de Arnhemse veranderingen zoals van wijken weten, en voor verbetering van dienstverlening.

Arnhem werkt al geruime tijd vanuit de visie *Met de Stad*. Dit heeft zich de afgelopen jaren vertaald in de Arnhemse veranderingen, programmasturing en wijksturing, samenwerking met stakeholders, het ruimte geven aan 'bottom-up' initiatieven uit de stad, en in ingrijpende ontwikkelingen in de gemeentelijke organisatie. In deze zin is Arnhem al bezig 'in de geest van de Omgevingswet'. Het college ziet de komst van de Omgevingswet dan ook als mooie kans om de ingezette koers te versterken en te consolideren, niet om er nog weer nieuwe veranderdoelen aan toe te voegen.

Uitvoering

Het maken van de verplichte planinstrumenten wordt gebruikt als 'voertuig' om in deze twee fases de bestuurlijke keuzes te maken en te implementeren: vóór de invoeringsdatum is dat de Omgevingsvisie, daarna het Omgevingsplan dat geleidelijk zal ontstaan in de overgangstermijn. Vooralsnog wordt uitgegaan van de invoering op 1 juli 2019. Meer waarschijnlijk is echter een invoeringsdatum in 2020. Een startnotitie voor de eerste fase (met als voertuig de Omgevingsvisie) zal in het najaar worden aangeboden aan de raad, dus nog vóór de gemeenteraadsverkiezing. Dat is het meest geëigende moment waarop de raad zich kan uitspreken over ambitie, focus, rolneming, inhoud en mate van participatie voor de Omgevingswet als geheel. De nieuwe omgevingsvisie zelf, en daarmee de definitieve keuzes, zal in de volgende raadsperiode worden vastgesteld.

Financiën

Er moet onderscheid gemaakt worden tussen implementatiekosten en structurele effecten. De implementatiekosten hebben betrekking op het op orde brengen van de basis, voorafgaand aan invoering van de wet. Voor de werkzaamheden in 2018 en 2019 is in de Perspectiefnota 2018-2021 een budget (2 x € 200.000) opgenomen uitgaande van een sober en doelmatig scenario. Daarmee wordt de inzet voor 'de basis op orde' opgestart. Reeds begroot is een budget (€ 200.000) bij de afdeling IM & FB in 2018 voor implementatiekosten voor aansluiting op het digitaal stelsel omgevingswet (DSO).

Datum: 4 juli 2017
Zaaknummer:
Pagina: 3

De structurele effecten kunnen sinds kort inzichtelijk gemaakt worden aan de hand van een rekenmodel dat is ontwikkeld door Deloitte in opdracht van de VNG. Het model is een hulpmiddel voor gemeenten bij het in kaart brengen van verschillende scenario's en het gesprek daarover. Het gekozen ambitieniveau van een gemeente is bepalend daarbij. Zolang niet bekend is welke keuzes er gemaakt gaan worden, zijn de uitkomsten ervan echter volstrekt willekeurig.

Voor een voortvarende invoering van de Omgevingswet, hebben Rijk, VNG, IPO en Unie van Waterschappen begin 2016 een akkoord gesloten over de kosten en besparingen die de invoering van de wet met zich meebrengt. In dit akkoord is een principe-afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten en besparingen. Samengevat:

- De Rijksoverheid draagt de investeringskosten die samenhangen met de invoering van de wet.
- Iedere partij draagt zelf de transitiekosten van de wet.
- De (structurele) uitvoeringskosten van het centraal informatiepunt en het digitaal stelsel worden via een verdeelsleutel verdeeld. Er zijn op landelijk niveau scenario's uitgewerkt, maar hoe dit uitpakt voor Arnhem is nog onbekend. Dit is namelijk afhankelijk van de specifieke invulling van het DSO en besluitvorming in het kader van de Omgevingswet op gemeentelijk niveau. Er zijn verschillende uitkomsten mogelijk, onder meer omdat het DSO ook besparingsmogelijkheden kan bieden. Het streven is om in Arnhem kosten en opbrengsten met elkaar in evenwicht te brengen, zodanig dat het netto effect minimaal neutraal is.
- Partijen behouden zelf de (eventuele) besparingen die optreden door de invoering van de wet.

Gelet op het hiervoor beschrevene beschouwen wij de motie als afgedaan.

Hoogachtend
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlage:

- Motie 'Aan de slag met de Omgevingswet'
- Plan van aanpak implementatie Omgevingswet